

Styrelsen	2024-04-17
Handling nr	11.3
Handläggare	Camilla Holtet
Daterad	2024-03-25
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Remiss av motion angående ställplatsladdning buss

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisat remissvar samt ge VD i uppdrag att översända svaret.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Göteborg 18 april 2024
Dnr: VTM 1-1251-23

Till
Regionstyrelsen
regionstyrelsen@vgregion.se
RS 2023-06126

Västtrafiks yttrande över motion om att utreda ökad ställplatsladdning och förändrade upphandlingskrav på Västtrafiks fordonsflotta

Förslag till beslut

Västtrafik AB föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Motionen avslås.

En motion angående att utreda ökad ställplatsladdning och förändrade upphandlingskrav på Västtrafiks fordonsflotta har inkommit till regionfullmäktige den 2023-11-28 § 252.

Västtrafik har getts möjlighet att inkomma med yttrande på motionen med diarienummer 1-1251-23.

Miljö- och klimatstrategin lyfter fram att all kollektivtrafik bedöms kunna elektrifieras senast 2035. Västtrafik elektrifierar att stads- och tätortstrafik i samband med att trafiken upphandlas med målet att trafiken ska vara elektrifierad till 2030. Omställningen mot elektrifiering i stor skala för regiontrafiken förväntas ske med start 2026. Att följa marknadsutvecklingen för både fordon, laddning och energi är en del av det löpande arbetet.

Under 2024/2025 etableras nya trafikavtal i Uddevalla, Alingsås och Skaraborg. När de nya avtalen har startat kommer Västtrafik att ha elektrifierat strax över 80% av regionens stads- och tätortstrafik.

I den hittills etablerade elbusstrafiken har Västtrafik en mix av depåladdade bussar med mer kraftfulla batterier och bussar med mindre kraftfulla batterier som laddas på ändhållplatser. Lärdomarna från hittills etablerad elbusstrafik är många och kommer utgöra en viktig grund inför upphandlingen 2030 i Göteborg/Möndal/Partille. Upphandlingen 2030 blir den första där befintliga elbussavtal upphandlas på nytt. Ledtiderna är långa inom upphandling av busstrafik från förstudie och upphandling till etablering och trafikstart. Västtrafik

går just nu in i förstudie för den trafik som ska starta 2028 varför upphandlingen 2030 i Göteborg/Mölndal/Partille inte föreligger allt för långt fram i tid.

Det finns både för- och nackdelar med såväl depå- som ändhållplatsladdade bussar. Exempelvis skapar depåladdade bussar en större flexibilitet i hur bussomlopp och förartjänster kan planeras. Med hänsyn till den förarbrist som nu råder så är förarperspektivet en särskilt viktig aspekt och förarkostnaderna utgör den tyngsta posten i kalkylen när trafikföretagen räknar på anbud. Ändhållplatsladdning har sina främsta fördelar på tyngre linjer som kör tätt mellan tureterna med många fordon i omlopp, exempelvis stombusslinjerna i Göteborg. Detta för att kunna nyttja fordonen effektivt men också för att ändhållplatserna då blir förhållandevis få till antalet vilket håller antalet laddstolpar nere och effektiviteten i laddstolparnas nyttjandegrad uppe.

Västtrafik har aktivt valt att låta trafikföretagen som kör åt Västtrafik att välja om depåladdat och/eller ändhållplatsladdat är det mest effektiva sättet att utföra trafiken. Genom att hantera detta på så sätt i upphandlingarna säkerställer Västtrafik att laddtekniken upphandlas på det för Västtrafik mest ekonomiskt fördelaktiga sättet.

Västtrafik följer löpande hur elbussarnas livslängd står sig jämfört med konventionella framdrivningstekniker så som biogas och biodiesel. Huruvida elfordonen håller bättre/längre kommer framtiden få utvisa då det i dagsläget fortfarande är för tidigt för att faktabaserat konstatera. Det finns många faktorer runt omkring fordonen som påverkar livslängden, exempelvis skick och standard på vägnätet, förarnas förmåga att framföra fordonen på ett varsamt sätt samt hur fordonen underhålls i servicehallar och verkstäder. Bussarna har också många komponenter som är samma oavsett framdrivningsteknik på bussen, så som hjulaxlar, kaross, klimatsystem, dörrar osv.

Att fordonen håller en hög kvalitet är viktigt för att resenärerna ska välja kollektivtrafiken, för att förarna ska ha en god arbetsmiljö och för att kollektivtrafiken ska utgöras av ett starkt varumärke. För fordonens skick och standard har Västtrafik en mångårig erfarenhet av hur fordonskvalité varierar över tid och vilka utmaningar som finns med äldre fordon.

Västtrafik har sedan en tid tillbaka en pågående utredning som syftar till att visa på om det inför 2030 (när första befintliga elbussavtal upphandlas på nytt) finns möjligheter att krävställa retuschering som ett alternativ till att byta fordon utan att det blir på bekostnad av fordonens kvalitité. I branschen är det vedertaget att fordonen behöver en retuschering vid 7–8 års ålder för att det ska vara möjligt att nyttja dem ytterligare motsvarande tid, en så kallad "Mid-life renovation". Fordonen skulle då kunna nyttjas upp till 15 år jämfört med dagens ca 10 år för stadsbussar vilket kan ge en positiv effekt ur hållbarhetsperspektivet både för ekonomi och klimat/miljö. I dagsläget har Västtrafik inga begagnade elbussar som skulle kunna vara föremål för retuschering då elbussarna idag har en ålder på ca 4 år.

Särskilda utredningar ses i nuläget inte skapa något mervärde för bolaget. Vilken laddteknik som är mest lönsam och hur fordonen nyttjas på bästa möjliga sätt är en del av Västtrafiks hållbarhetsarbete. Västtrafik kommer kontinuerligt besluta om fortsatt inriktning utifrån de mål och strategier som regionfullmäktige beslutat.

//

Sarah Svensson

Från: Stefan Westling Didrik <stefan.westling.didrik@vgregion.se>
Skickat: den 13 december 2023 08:51
Till: Västtrafik; Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd
Ämne: Motion av Peter Arvidsson (SD) och Glenn Ottosson (SD) om utred ökad ställplatsladdning och förändrade upphandlingskrav på västtrafiks fordonsflotta
Bifogade filer: Motion - SD - utred ökad ställplatsladdning och förändrade upphandlingskrav på Västtrafiks fordonsflotta.pdf; Motionsbrev ställplatser.docx
Kategorier: Sarah - Motion

Detta mejl är skickat från en extern e-postadress. Vänligen klicka inte på länkar och öppna inte bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,
Översänder en motion för beredning.

Med vänliga hälsningar

Stefan Didrik

Nämndsamordnare
Koncernstab kansli och säkerhet
Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen
Telefon: 076-9402737
Epost: stefan.westling.didrik@vgregion.se

2023-11-28

Regionfullmäktige

Motion

Utred ökad ställplatsladdning och förändrade upphandlingskrav på Västtrafiks fordonsflotta

Förslag till beslut

Mot bakgrund av nedan förslås regionfullmäktige besluta:

Att förutsättningarna utreds för laddning vid ändstationer utöver depåladdning för Västtrafiks linjebussar.

Att utreda möjligheterna vid upphandling att slopa kravet på nyinvestering av bussar efter 10 år och ställa krav på funktion i stället.

Bakgrund

Sveriges och Västra Götalands omställning till elektrifiering förutsätter att vi i det politiska arbetet premierar miljö- och kostnadseffektiva åtgärder som inte skadar näringar och landsbygd. Idag laddas många elbussar på kvällar och nätter när de inte används under längre perioder. Detta innebär utifrån dagens teknik att det krävs stora, dyra batterier på Västtrafiks bussar.

Vid busslinjernas olika ändhållplatser är det ofta ställtid på några minuter, vilket bör kunna användas mer optimalt än idag för att exempelvis ladda batterierna. Som en del i arbetet med den gröna omställningen föreslår Sverigedemokraterna att regionen, tillsammans med Västtrafik, utreder förutsättningarna för så kallad ställplatsladdning på fler platser än idag. När laddning sker kontinuerligt vid stillastående under dagens ställstopp minskar behoven av stora batteripaket. Det bör således ge möjlighet att få ned kostnaderna vid upphandling då bussarna blir betydligt billigare.

Omställningen till elbussar innebär en förväntad längre livslängd än på dagens bussar. Det bör även utredas om dagens upphandlingskrav och bestämmelser om specificerad livslängd på bussar, och huruvida vi inte kan fokusera på funktion vid upphandling. Dagens krav innebär stora osäkerhetsfaktorer, inte minst utifrån det teknikskifte samhället befinner sig i, vilket gör att bolagen måste ta höjd i avtalen. Detta leder till högre avskrivningstakt än nödvändigt och således en högre kostnad. Genom att i stället regelbundet gå igenom bussarnas interiör och hålla den uppdaterad torde kundnyttan bibehållas längre och ses som ett attraktivt alternativ till helt nya bussar. Det är dessutom en viktig pusselbit i regionens arbete med återbruk och därmed miljömässigt klokt.

Peter Arvidsson
Sverigedemokraterna

Glenn Ottosson
Sverigedemokraterna

2023-12-13
Diarienummer RS 2023-06126

Styrelsen för Västtrafik AB
Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden

Motion av Peter Arvidsson (SD) och Glenn Ottosson (SD) om utred ökad ställplatsladdning och förändrade upphandlingskrav på västtrafiks fordonsflotta

Motionen anmäldes på regionfullmäktige 2023-11-28 § 252 och ska behandlas av regionfullmäktige inom ett år.

Inför regionfullmäktiges behandling ska regionstyrelsen se till att berörda nämnder yttrar sig över förslagen i motionen. Regionstyrelsen har valt att remittera denna motion till rubricerade nämnder för yttrande.

Nämnden ska yttra sig över om **motionens förslag till beslut**, kan eller bör genomföras, eventuell tidplan, kostnader med mera. Någon mer omfattande utredning av motionens förslag ska inte göras i samband med yttrandet över motionen. Till exempel om motionen föreslår en utredning så ska nämnden ta ställning till om en utredning bör göras och lämna förslag till regionfullmäktige. Det är regionfullmäktige som avgör om utredningen ska göras.

Nämnden ger förslag till regionfullmäktiges beslut. Förslaget till beslut kan vara:

- Regionfullmäktige bifaller motionen (förslagen i motionen ska genomföras) - Nämnden får i uppdrag att .....
- Regionfullmäktige avslår motionen (förslagen i motionen ska inte genomföras).
- Motionen är besvarad (ifall motionens syfte redan är uppnått genom pågående arbete eller genom andra beslut)

Ärendet ska ha rubriken ”Yttrande över motion av *fill i*. ”

Om förslaget till beslut är att bifalla motionen ska det uppdrag som blir en följd av bifallet klart framgå i beslutsunderlaget. Vidare ska nämnden ges i uppdrag att återrapportera vidtagna åtgärder dels till motionären, dels till regionfullmäktige. Regionfullmäktige redovisar detta i samband med den årliga redovisningen av de motioner som är äldre än ett år.

Om motionens syfte redan är uppnått genom andra beslut ska det redovisas och förslaget till beslut ska vara att motionen är besvarad, eventuellt med hänvisning till sakförhållandet.

Protokollsutdrag och eventuella underlag mailas till regionstyrelsen@vgregion.se senast den 1 juni 2024. Ange regionstyrelsens diarienummer.

Koncernkontoret sammanställer nämndernas yttranden. Regionstyrelsens utskott har uppdraget att bereda motioner som remitterats till utskotten, svara för eventuell remissammanställning och lägga förslag till beslut.

Med vänliga hälsningar
Stefan Didrik